

Турците искатъ. — Цѣната на откупа. — Положението на бойнитѣ фронтове. — Новата союзица на западния фронтъ. — Прѣгледъ на пресата. — Изъ Ромѣния. — Главнокомандующия къмъ добруджанцата. — Волята на добруджанци. — Изъ чужбина. — Хроника. — Мартирологъ.

Положението на бойните фронтове.

Манастирски фронтъ. Сѣверно отъ Битола артилериската стрѣлаба отъ наша и неприятелска страна бѣше временно по-оживена. Южно отъ Хума "неприятелската" огнена дѣятелность продължава. Отъ двѣтѣ страни на Вардара нашитѣ постове разпрѣснати съ огньки силни неприятелски разузнавателни отдѣленія. При Добрани усиленѣ артилерійски дѣубои.

ОЪЮЗНИЧЕСКИ СВѢДЕНИЯ.

Западенъ воененъ театръ. По бойнитъ участии на Фландрия и р. Ли и по бойнитъ фронтове отъ двѣтъ страни, на Сома и Авръ — артилерійскитъ боеве сѣ ожесточила, войсковитъ части на германския прѣстополагателни штурмуваха планинския гребень по цѣлото му протежение. Тѣ се спазаватъ сѣга при Ев

Италиянски фронт. Италиянцитъ, подкрепени чрез тежък артилерийски и минохвъргачен огън, атакуваха нашата позиция южно Тополя Кфазъ, съ участието и на Алжирски дружина. Ние отстъпихме една малка част от нашата линия. По нататъшното напредване на противника, биде спрено.

Неприятелски съобщения

П а р и ж ъ. Вчерашния денъ се започна съ твърдо ожесточени боеве, по единъ фронтъ отъ 40 километра въ района Вокайлонъ — Ева. Френско-англискиятъ войскъ се държаша храбро и се оттегляха, прѣдъ силния натискъ на германцитѣ, въ района Понгъ-Арсъ. Оттеглянето се извърши планоуѣрно.

ЦЪРАТА НА ОТКЪПА

По едно странно разбиране, което не почива на никакъв морал и правда, още преди зацвяване на преговорите в Вукреш, турската и германската преси надигнаха възгласа за коалиционната война в Добруджа. Тогава никой не искаше дори да повярва, че е възможно едно разрешение на добруджанския въпрос, каквото имаме днес. Макар и като преходна форма за Северна Добруджа, вукрешеният мир установи кондоминиум.

Тукъ вѣща да изтъкваме, до колко това прѣходно сѣстоаніе е ефикасно и разумно отъ гледище на националната истина, исторіята и етнографіята на Добруджа. Тѣтатъ си е тѣта. Ние ще я прѣживѣемъ съ истински стоицизъмъ, въпреки дѣятели и да е засѣгната душата ни отъ този печаленъ фактъ. Не първипа, дипломатията е постановявала вѣща съ които е измѣнявала сѣбѣ, движейки се по своитъ неизповѣдни платища. Ако е сѣдено и това дѣло ни минае прѣзъ главата, ще видимъ по какъвъ начинъ ще се приложи тѣта жастлива формула за сюзеницитъ отъ сѣбѣ, на които не безъ основа ния съ довольно истризване да рѣдѣтъ и уклонли да антациатъ. Ние все още, обаче, мѣрваме, чѣреума ще надане дѣла на измущението, който

Зори чрънъ устата на нѣкои и кондоминиумътъ ще
останѣ само единъ спомени, който лесно ще забрав-
ява. Защото, нека ни бъде позволена тая откоро-
веност, това, което човѣшката фантазия ни предлага
не е естествено въ живота, а е само една платоника.

Дяла е да се мисли, че изобретателите въ-
внузурещ могат да изложат онова, което исто-
рията и въковетъ сж отгърили. Северна Добруджа
на нещастieto да послужи като обектъ върху кой-
то още че се експериментиратъ фантастичните фор-
мъ и това въ едно време, което гържи
изключително отъ гласа на националния принципъ.
Ние сме предварително убедени, че нито хубаво-
нѣма да донесе кондоминиума, за добруджанци и за
Съюза, като не ситаме положителната полза на ан-
тагиститѣ. Въ кондоминиума ще въртъ сплетните,
защото самото му природа е една сплетна. Българ-
ската поговорка, съ свойствената си простота и дъл-
бокъ разумъ, казва: "орташето месо и чучетата не
ядатъ". Въ България самитѣ тия думи бѣха за-
ключението на всѣки при научване скръбната вѣст
за кондоминиума.

Двоето по-лошо, че кондоминиума, както досега се издържи, се установява, за да се постигне цялостната на изговора откритие.

Наболела е душата на северния добруджанец, както и на българина въ царството, като се вижда, че тия некуствениости идатъ отъ дома, помисль само за насъ българитъ, сраму войско право, справедливостъ и съюзнишка коректностъ. Макаръ делото на Съюза да е общо, пакъ само за Добруджа се иска откупъ, въпреки че българския народъ също го заплашва. Потоци, кърви, пролѣхне, сраму, Гърция, Ромъния и Гърция. Пълна мощностъ и съюзническа вѣрностъ проявихме и въ най-тежкитъ часове за Германия и Турция. Пожертвувахме дѣлата на една цѣла народна традиция и въра безъ колебание и пакъ всичко това не стига. Малко е. Искане се още откупъ, но само отъ насъ, макаръ че войната сраму Русия да бѣше сѣмъ тъй „коалиционна“, както въкон разбиха войната въ Добруджа. А въ разпрѣдѣленнето държавната собственостъ на Русия, на нейната флотъ и на земитъ и край Балтиско и Черно море насъ не допуснаха. Паднахъ източния фронтъ не бѣше ли коалиционенъ? Тогана, защо да се иска само ступъ за Северна Добруджа? Та нина тя е толкова телѣва, колкото териториалнитъ увеличения и стопанската полза на другитъ съюзници? На принципнитъ предѣлатори кѣтъ насъ за ступъ, трѣбна да ни се позволи да поискане и ние една придръжна съюза. Това е принципъ на равенството, а не на „лъския пакъ“.

Въ Бесарабія.

[illegible]

Договора за мира между централния съюз и Ромъния.

(3)

ГЛАВА VI.

Уреждане на плаването по Дунава.

Чл. XXIV предвижда, че Ромъния ще сключи съюзният държави един нов акт за плаване по Дунава. Преговорите ще започнат по възможност по скоро, след ратификацията на договора, и ще се имат пред вид следните постановления:

а. За точеността на рѣката отъ браилокото пристанище включително до устието, европейската дунавска комисия, състояща се отъ нейни задачи, права и задължения, се запазва, подъ името „Комисия за дунавското устие“. Тя ще се състои само отъ представители на държавите, които граничатъ съ Дунава или съ европейския брягъ на Черно Море, и нейната власт ще се простира изъ всичките дунавски устия, а не само въ Сулинското.

б. Ромъния гарантира свободно ползуване за корабите и саловите на договорящите страни отъ ромънската частъ на Дунава и отъ съответните пристанища. Тя не ще взема никакви такси за плаването по рѣката, освѣнъ тѣзи, които сѫ допустими отъ акта за плаване по Дунава.

в. Най-късно следъ 5 години отъ ратификацията на договора и веднага следъ въвеждането предвиденитъ въ акта за плаване по Дунава, Ромъния ще унифицира таксата отъ 1/10 за всички внасяни или изнасяни прѣзъ нейнитъ дунавски пристанища стоки.

Съ чл. 25. Ромъния се задължава да запази всичко, което принадлежи на европейската дунавска комисия, и да го прѣдаде на „Комисията на дунавското устие“.

Чл. 26 дава право на всички договорни страни да иматъ военни параходи по Дунава, които да плаватъ надолу по морето, а нагоръ до границата на тѣхната държава. Тѣ обаче, не могатъ, освѣнъ въ случай на непреодолима сила или съ разрешение, дойти по дипломатически редъ, да иматъ никакво отношение съ брѣгътъ на друга страна или да акастиратъ тамъ. Война отъ силите прѣдставена въ комисията на дунавското устие има правото да държи по два леки военни кораби, като стационарни, въ дунавското устие. Тѣ могатъ безъ особено разрешение да опиратъ до Браила.

ГЛАВА VII.

Равноправие за въвеждането въ Ромъния.

Съ чл. 27 сѣщата свобода и сѣщата законна и административна защита, отъ която се ползува ромънското православно въвеждане въ Ромъния, се признаватъ и за римско-католическото, грѣко-унитското, българско-православното, протестантското, мохамеданското и еврейското въвеждане. Тѣ иматъ право да образуватъ енории и религиозни общини, да основаватъ училища, които да се считатъ като частни такива, и не могатъ да бъдатъ възприетотвувани, освѣнъ въ случай, когато засѣгнатъ държавната сигурност или общественния порядъкъ. Въ всички публични или частни училища учителитъ не могатъ да бъдатъ задължени да учатъ религиозно учение, освѣнъ ако то се прѣдава отъ учители отъ тѣхното въвеждане.

Чл. 28 предвижда че, различие на въвежданията не трѣбва да указва никакво влияние върху политическите и граждански права. Тоя принципъ, който има предъ видъ еврейското население, трѣбва да се прокара по отношение признаването на ромънско поданство. За тая дѣлъ, до ратификацията на мирния договоръ, трѣбва да се издаде законъ, споредъ който всички, които сѫ взели участие въ войната, или които сѫ родени въ Ромъния, трѣбва да се признаятъ

за равноправни ромънски поданници. Сѣщото поданство добиватъ и тѣхните законни съпруги, както и малолѣтните имъ дѣца.

ГЛАВА VIII.

Заключение.

Чл. 29. Економическите отношения, както и публично-правните и частноправните отношения, уреждането на военните и граждански щети, сѣзната на пѣлниците и гражданските интервирания, змиснатата и въпроса за задържанитъ кораби, ще се уредятъ съ отделни договори, които съставляватъ обществена частъ отъ мирния договоръ.

Чл. 30 постановява че мѣроуеждане за тѣлуване на договора между двѣ страни, е токътъ на тѣхната страна, така между България и Ромъния се взема подъ внимание българския и ромънски текотъ.

Чл. 31 предвижда, че договора влиза въ сила веднага следъ неговата ратификация, а ратификационнитъ книжа трѣбва да бъдатъ размѣнени възможно по-скоро въ Виена. Договорътъ е съставенъ въ 5 екземпляра, подписани отъ всичките договорни страни и подпечатани съ държавния печатъ на всяка страна.

Главномандушния къмъ добруджанцитъ

Председателю Централния Добр. Народенъ Съвѣтъ.

Въ отговоръ на многобройнитъ телеграфически призива, които получихъ и получавамъ дори до днесъ, отъ страни на добруджанци до менъ и Армиата чрезъ истинитъ народни комитети, ученически, черковнитъ настоятели и отделни групи граждани изъ цѣла Добруджа по случай всенародния празникъ на българскитъ просѣтителъ и райновостоли Кирилъ и Методий, изказвамъ чрезъ Васъ и Централния Добруджански Народенъ Съвѣтъ моите и тѣхните герои отъ Действущата Армия искрена благодарностъ. Заслуженото доверие и признателностъ, които добруджанци отъ южна и северна Добруджа, въ своя духъ на национална солидарностъ, засвидѣтствуватъ къмъ освободителитъ си въ деня на пратците, олицетворящи върховния идеалъ на нашето обединение, прикѣпватъ думитъ на всички воители съ чувства на гордостъ и съзнание следъ достойно изпълненъ дългъ, какъто бѣха дѣлата на родната Армия по кървавитъ добруджански поля до самитъ устия на Дунавъ. При постигнатитъ блискани успѣхи въ Добруджа, какъто българскитъ въоръженъ народъ сѣ въ омили могоци своите сѣща кръвъ съ тѣзи на великитъ си дѣла, за да утѣчае съ свобода родния кѣтъ, въ който за първи пътъ е засяла искрата на българската държавна живеностъ, азъ високо цѣня и припеснятъ въ жертва на великото дѣло кървави усилия и страдания, както и мощното съдѣйствие на самитъ добруджанци, които въ този трагиченъ моментъ въ върховно изпитание се показаха достойни, за да бъдатъ членове на свободна и обединена България. Като знамъ всичко това, азъ разбирамъ огорчението и разочароването имъ, че днешното тѣло положение не изкува напълно жертвитъ, но нека, силни въ своя колективенъ духъ и единни желания, готови за усилия, както такива дадохъ прѣзъ тази война, не губятъ надеждата да могатъ да постигнатъ въ скоро време пълното реализиране на идеала за своята бъдеща сѣдба.

Главномандушния на Действущата Армия
Генералъ Лейтенантъ: Жековъ

ВОЛЯТА НА ДОБРУДЖАНСКОТО НАСЕЛЕНИЕ

СОФИЯ.

НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ.

Ваше Величество, очитото бѣдаше, което се открива за нашата родина, несъмнено е резултатъ отъ трайното непрѣходно дѣло на нашитъ първотители — Св. Кирилъ и Методий. Отъ тѣхнитъ свѣтъ образи България винаги е черпила вдъхновение и отръмекъ къмъ просвѣта. Обладанъ отъ високо отънание, българския войникъ отъ сѣзната на своята дѣла и съ мощната си дѣсонца извоюва нашето обединение. Само обверния добруджанецъ днесъ празнува съ видимо огорчение и гледа на оное бѣдаше съ онователенъ страхъ прѣдъ оная отѣна, която Букурещкия миръ постави между тѣхъ и насъ. Неподобима е още нашата вѣра, че отъ услието на Ваше Величество, скоро ще се прѣмахне и тая кокуствена прѣчка въ дѣлоуето имъ обединение. Истинитъ народенъ добруджански комитетъ, празнувайки днесъ традиционния всенароденъ празникъ Св. Кирилъ и Методий, счита за свой прѣвъ дългъ да поднесе на Ваше Величество очитъ горещи поздравления и Ви благопожелава, щото следъ реализирането на народнитъ имъ идеали, още дълго, спокойно и благодатно да парувате въ щастieto и благоденствието на дѣлоуето обединения български народъ.

Симитра.

Подпрѣдседателъ: Вл. Сърмаджиевъ.

Секретаръ: П. Жековъ.

Ваше Величество, днесъ въ село Висторна малъ и голѣмо тържествено празнува празникъ на родната просвѣта. Отъ услието на бѣлия Дунавъ до Оурида оми, въковната мечта на българина, днесъ най-силно ни сѣмва въ една душа и ни тласка да се боримъ и страдаме за единъ идеалъ — обединението на всички българи на Балкана подъ Вашия скиптеръ. По случай това тържество, мѣстниятъ народенъ комитетъ поднася прѣдъ отѣкитъ на Ваше Величество горещи благопожелания за щастливо дълголетие на Васъ и Династията Ви. Поклоняйки се прѣдъ героичното величие на очититъ жертви за нашата свобода, високо издигаме своя гласъ противъ всякаквъ некуотвенъ кондоминиумъ.

Свободата ни дариха пахналитъ герои за равна Добруджа. Тѣ ни завещаха на България, защото оми българи. Следвайки тѣхния заветъ, ще се боримъ до окончателното му реализиране до услието на Дунава. Въ борбата си разчитаме на дипломатическитъ дарби на Ваше Величество и на мощната подкрепа на цѣлия български народъ.

Да живѣе цѣлоуето обединена България!

Председателъ: Енчевъ.

Секретаръ: Касимовъ.

Празнувайки днесъ празника св. св. Кирилъ и Методий мѣстниятъ народенъ комитетъ въ с. Бѣштеп, тучанско, поднася прѣдъ отѣкитъ на Ваше Величество върноподачицкитъ и чувствени поздравия, като пожелава Богъ да Ви дари дългъ и щастливъ животъ, за да се радвате на плодотъ на великитъ Ви трудове за обединението на оми мѣлото на отечество — майка България.

Председателъ: Юрданъ Петковъ.

СОФИЯ.

МИНИСТРЪ ПРЕДСЕДАТЕЛЮ,

Господинъ министре, днесъ цѣлия български народъ, изправенъ прѣдъ образитъ на нашитъ първотители Св. Кирилъ и Методий, съ благоговѣние отъ

Проф. Романски и Д-ръ Пенковъ.

Продължение отъ бр. 136.

Ромънски свидетелства по въпроса за Добруджа.

(1878 год.)

Едно посещение при господинъ Вратяну.

Интервю, получено отъ единъ сътрудникъ на в. „Deutsche Zeitung“ отъ ромънския министъръ-председателъ на 2 априлъ 1878 въ Виена.

... Въ течение на разговора дойдохме и до въпроса за сѣзната на Бесарабия съ Добруджа.

„Въ това отношение, отговори господинъ Вратяну, бихъ желалъ да пѣка никакво неразбирателство. За насъ това не е въпросъ на чувства, макаръ и чувствата да иматъ своята стойностъ.“

Ний не можемъ да съществуваме безъ омази малка частъ отъ Бесарабия. Ний ще бѣдемъ задушени безъ тази областъ. Чрѣзъ нея ни се отварятъ вратитъ къмъ свѣта. Безъ Бесарабия ний ще бѣдемъ обкръжени отъ Русия, Австрия, Турция и България. Добруджа не ни дава никаквъ пътъ и не бихме могли да се съобщаваме нито съ нея, нито съ Черно море, освѣнъ прѣзъ блатата, безъ пѣтища, или прѣзъ обикала-

ция нѣтъ къмъ устието на Дунава. Това не бихме могли да приемемъ подъ никакво условие.“

— Вий сѣ отказвате, следователно, отъ върна сътрудничествъ, да приемете Добруджа?

— Разбира се, ний не приемаме Добруджа.

— Но ако Русия се вѣстани съ сила въ Бесарабия?

— Не бихме могли да ѝ попрѣчимъ, отговори господинъ Вратяну. На такова прѣвъзходяще насилие, малкитъ не може нищо да направи. Ний не можемъ да укажемъ никаква материална съпротива, това е ясно. Но при все това ний не можемъ да приемемъ Добруджа.

Тя бѣ отстъпена чрѣзъ Санъ-Стефанския договоръ на руситъ. На това ний не можемъ сѣщо тѣ малко да попрѣчимъ, както не можемъ да попрѣчимъ на Русия, ако тя ни отнеме Бесарабия.

— Въ този случай Европа трѣбва да каже, че Русия собствено притежава двата брѣга на Дунава.

— Но това е работа на европейскитъ сили. Не сѣмъ повиканъ въ настоящия моментъ да обсъждамъ този фактъ въ неговата сложностъ. Това е работата на цѣлия континентъ и отчисти на австрийската държава“

V. Прѣвъ време на Бесарабския конгресъ

Уводна сѣтия въ в. „Romania“.

Въ вчерашното издание на нашия вѣстникъ ний изложихме въ малко думи нашето общо впечатление

отъ чудовищната несправедливостъ на „сѣднитъ отъ Берлинъ“ по отношение ромънския въпросъ. То е безспорно, но не и неизбежно, не и обезкуражително впечатление, защото ромънскитъ народъ ще знае да се защита самъ каузата на морала, който сѣ тѣкче съ крака отъ дипломатитъ въ полза на никакви най-ниски интереси. Само грубата сила на казава бѣ могла да ни отнеме Бесарабия, която ромънитъ не прѣдаде нито отъ добра воля, нито съ скръстени на тѣхъ рѣцѣ. Що се отнася до присѣдиняването на Добруджа и натурализиране на еврейтѣ, то, както казахме по-горѣ, насъ не може да ни принуди да приемемъ този гѣбелни даръ даже съ най-грубата сила.

Но какъто и да бѣде, какъто и да рѣшатъ ний ще рѣшаватъ дипломатитъ, Ромъния каза прѣдварително своята послѣдна дума и нищо нѣма да ѝ отнема да приложи тази си дума на дѣло.

Ний не даваме Бесарабия.

Ний не приемаме въ завѣна Добруджа.

На свършване, що се отнася до еврейтѣ, то тѣ нѣма да получатъ политически права въ Ромъния чрѣзъ просешки интриги и влѣвети прѣдъ тужденитъ, тѣ бѣ трѣбвало да се постараятъ да заслужатъ тѣ права непосредствено прѣдъ ромънския народъ.

„Romania“ 22.VI.1878.

за своята почта и признателност към тяхната свята памет, защото тя му даде помеността, оня културна сила, от която българинът прославя оржето си и живеева оное обединение. Но вярно, това всенародно ликуване, символ на нашето ополчаване, достига до нас, вие на един само ополчаване. Това е справедливият протест на нашия отбрат добруджанец, който от Букурещия март се остави под сивката на „кондоминиума“, едно отряпане на нашето за самоопределяне. Празнувайки днес, мистичния добруджански комитет в гр. Силистра се ползува от случая да поднесе Вамъ своите горещи поздравления и смирено настоятелно Ви моли да направите всичко възможно за примахването на тази неправда. Към Васъ и Вашите усилия обирнати пожелания и надежди на тия наши братя.

Подпръдседател: В. Огърмаджиев.

Секретар: П. Жечев.

Празникът на родната просвета, празнуван днесъ блъсково от жителите на село Востерна, не разрывно ни свързва от всички българи на Балкана и ни вдъхва нова и по-силна енергия за борба до пълното ни национално обединение. По случай това тържествено мистичния народен комитет, като поздравява Васъ и цяла българска народна плешит на едното нърв-свободата ни, смирено се поклони предъ дадените жертви и високо протестира противъ оторената неправда от добруджанците в Букурещ. Не за изкуствен „кондоминиум“, който е отрицание на нашето право за самоопределяне, тържествено прокламирамо в паметния народен събор в Бабадагъ, безсмъртния герой на поима от кръвта си плодните поля. Тяхният завът е пълното обединение на Добруджа до устието на Дунава с милото ни отечество България. За тоя завът ние ще се борим до скончателното му реализиране — разчитайки на подкрепата на цяла българска народ. Чуждо не желаемъ, нашето си не даваме! Да живее цялокупно обединена България!

Пръдседател: Н. Енев.

Секретар: Костов.

Огорчени от оторената в Букурещ неправда на Армутлийци, вярно чада на равна Добруджа, пийте от пийте и кръв от кръвта на майка България, празнувайки днесъ най-тържествено празника на българската просвета, издигаме мощен протестъ сръщу разжасването на Добруджа, поордотвомъ изкуствена „кондоминиум“ и разчитайки на мъдрата политика на правителството, пръдотавявано от Васъ, искаме веднага присъединението на цяла Добруджа към общото отечество България. Добруджа е една и неделима. Тя е българска и само такава трябва да бъде.

Пръдседател М. Н. Комитет: Никола М. Петков.
Секретар: Василъ Енчев.

Ведно с празника на българските просветители Св. Кирилъ и Методи, всички българи от селото Беш-тепе, тулчанско, празнуваме успехите, които се придобиха от подписването на мир от Ромъния — добруджанско единство и обединена България, обаче протестираме противъ пръдвдения в Букурещ „кондоминиумъ“ за родната ни земя и искаме веднага да бъдемъ присъединени към майка България и да се радваме на българското управление.

Пръдседател: Юрданъ Д. Петков.

КЮСТЕНДИЛЪ.

ГЛАВНОКОМАНДУЮЩИЯ ДЪЙСТВ. АРМИЯ.

Господинъ Генералъ, днесъ България чествува святата памет на нашите просветители Кирилъ и Методи. От святата образ на тия наши първоучители, от тяхното безсмъртно дъло, българския войникъ всъгва е черпилъ мощъ, вдъхновение за своята велика задача. Десетки години е билъ вдушевяванъ отъ съзнанието за народното ни ополчаване и днесъ, подъ Вашето достойно ръководене, българския войникъ достойно изпълня народниятъ ни идеал — обединението на българския народъ. Празнувайки днесъ, мистичниятъ народенъ добруджански комитетъ се ползва отъ случая да поднесе Вамъ своите поздравления. Въ тържествения часъ на днешното празненство не дъйте, моля, забравя и онеправданитъ ни събрата добруджанци. Стъната, която се издига между тяхъ и насъ, това отряпане на едно право за самоопределяне. Моля, опосредствуйте да се примахне. Това е всенародното ни желание.

Силностра.

Подпръдсед.: Вл. Сърмаджиев.

Секретар: П. Жечев.

Празнувайки тържествено празника на родната просвета, мистичниятъ народенъ комитетъ в село Востерна поздравява Васъ и доблестната българска армия. Главната винаница за нашата силна свобода. На падналитъ герои нашитъ смирени поклони, а на живитъ борби желаемъ щастливо дълголетие за величieto на обединена България. Силно огорчени отъ оторената сръмо добруджанското население, неправда в Букурещ, високо протестираме противъ изкуствения „кондоминиумъ“, който е пълно отрицание на нашето право за самоопределяне, тържествено прокламирамо в паметния бабадагъ народенъ съборъ. Искаме веднага да бъдемъ присъединени цяла Добруджа до устието на Дунава къмъ милото ни отечество — България. Това е завът на българския народъ, който ще се боримъ енергично. Въ борбата си разчитаме на храброто българско войнство и на цяла българска народ.

Добруджа до устието на Дунава къмъ милото ни отечество — България. Това е завът на падналитъ герои, за реализирането на който ще се боримъ енергично. Въ борбата си разчитаме на храброто българско войнство и на цяла българска народ.

Да живее цялокупно обединена България!

Пръдседател: Енев.

Секретар: Костов.

Храбрата българска армия, мудро ръководена отъ Васъ, с безброй мила и скъпи жертви, ни дари сладката свобода. И днесъ мистичниятъ народенъ комитетъ в гр. Армутлий, празнувайки най-тържествено празника на българската просвета, опомняйки си славнитъ дъла на командуваната отъ Васъ армия, гледа отъ тѣга на извършената в Букурещ неправда, сръщу която протестира най-високо! Създадениятъ в Букурещ „кондоминиумъ“ е обидна за паметта на обителитъ, паднали за редъ и честъ на плодните поля на равна Добруджа, които разчитат на пълната Ви подкрепа за окончателното и присъединение къмъ България. Добруджа е само българска, тя една и неделима.

Пръдседател: Никола М. Петков.

Секретар: Василъ Енчев.

Празнувайки празника на народните просветители Св. Кирилъ и Методи, Беш-тепенските мистиченъ комитетъ в нашето лице поздравява цялата българска армия и благодаримъ на нея за даденитъ скъпи жертви за нашата мила свобода и искаме нашето родно място Добруджа, като частъ отъ общото отечество — майка България, да се присъедини. Още сега къмъ него, за да заработимъ свободно още по интензивно, за да изкараме величавата борба на народнитъ ни желания до добъръ край. Кондоминиума е противенъ на нашитъ желания.

Пръдседател: Юрданъ Д. Петков.

ПРЪГЛЕДЪ НА ПРЕСАТА.

„VOSSISCHE ZEITUNG“. Току що закрититъ засъдания на италианската камара отново разкри пълното безсилие на Италия. Политико военното положение на страната следъ ршението на Сонино пръзъ 1915 год и развитието на воената тѣ се разразиха, че Италия не може да пръдприеме никаква имущества въ каквато и да е направление. Тя не може нито да спечели войната, нито пъкъ да сключи миръ; нито може да се откъсне отъ антантата, нито да имъ помогне, нито най-послъ да получи отъ нея нужната помощ. Отъ една страна я заплашва пръвъзходящъ неприятелъ, отъ друга — гладъ. Никой не може да пръдгуга какъ ще се излъже изъ това положение. Партията направи опитъ да се противопоставятъ на правителството, сръщу неговитъ органи и методи, но тѣзи опити излъзоха безрезультатни. Печатътъ се нахвърли върху камарата, сръщу отдѣлни лица, сръщу пръдседитъ и „пръдседателитъ“. Върху мѣстнитъ въпроси се пише и говори, безъ обаче да може помощително да се измѣни въ пѣщо. По разкритието на Клемансо, Сонино заяви, че е извъстенъ, но това никого не задоволи. Въ министерството на муницитъ се разкриха голѣми крахи отъ служащи и доставчици. Но най-ясно се показа безсилнето въ дебатитъ по прѣхраната.

ИЗЪ РОМЪНИЯ.

Букурещъ. Следъ настоятелни постъпки на българските носепъ пръдставителъ в Букурещъ генералъ Тантхонъ, поитиглато е образузиение отъ ромънското правителство за незабавното освобождение на всички останали и имптернирани добруджанци, включително тия, които сж били задържани въ Ромъния, като подложници на военна повиностъ, именно мъжетъ отъ 16 до 45 годишна възраст.

Нашето военно пръдотавителство въ Ромъния, следъ ратмѣпирването на договора, ще прѣкрати своето обществование и ще пристъпи къмъ ликвидиранието на недовършенитъ работи.

Сръщу арестуванитъ в Букурещъ единадесетъ социалности първи прокуроръ е завелъ углавно дѣло за заговоръ и опитъ за прѣмахване на общественния порядъкъ.

„В. Лумина“ съобщава, че въ Дунавската дѣлта ще бъдатъ заселени мѣбгалитъ отъ Добруджа ромъни.

Въ ромънски държавенъ вѣстникъ е обнародвано кралски указъ, съ когото се разпорѣжда свикването подъ знамената на младежитъ отъ набора 1919 г. — тѣзи, които навършватъ 21 год. въ 1919 год.

Новиятъ ромънски парламентъ, който ще ратифицира договора за мира, не ще бъде свиканъ въ Букурещъ, а въ нѣкой молдовски градъ — навѣрно Бърлатъ.

Отъ Яшъ съобщаватъ, че добруджанскитъ бжжани въ Молдова избрали една десеточленна делегация, която поискала отъ правителството да ѝ се разрши да отиде въ Добруджа, за да проучи положението и да уведоми следъ туй бжжанцитъ дали и какъ биха могли да се завърнатъ тамъ. Правителството се отнесло до главното германско команду-

ване, за да издѣйствува на тия десетъ делегати нужното разрешение.

В. „Лумина“ съобщава че баронъ Фасиноти, Перселеванъ, Стиху и Марковичъ, пълномощни министри въ Ромъния на Италия, Белгия и Обрния бжж посплали посрѣдотвомъ ромънското правителство „свободенъ пропускъ“ за да се завърнатъ въ своитъ страни.

Споредъ „Газети ной“. Яшкитъ вѣстници съобщаватъ, че ромънскитъ военни власти въ Бесарабия реквизирали тѣ безразборно хранитъ на населението, че му отнемали необходимото за неговата прѣхрана, вземали насилъ хранитъ и плащали произволно, когато пожелаятъ, налагали голѣми контрабуции на градоветъ и селата, подтикали населението и нахвърли върху изборитъ за земотна. Вѣстникитъ се запитвали, защо войската съ поведението си застрашавала следъствието на Бесарабия отъ Ромъния.

„Газета Букурещиоръ“ съобщава, че много агенти бжжаници и, тахотъ агитирали между населението да се въздържа отъ гласуване въ пръдстоитѣти избори.

ИЗЪ ЧУЖБИНА.

(Б. Т. Агенция и радиотелеграма).

Раковски пръдседател на руската делегация въ Къневъ.

Букурещъ. Частна телеграма на в. „Лумина“ отъ Къневъ съобщава, че руската делегация за мирнитъ прѣговори съ Украина пристигнала въ Къневъ, е пръдседателстванъ отъ Д-ръ Раковски.

Нова война

Амстердакъ. Споредъ „Райтеръ“, Костарика обявила война на Централнитъ сили.

Холандско германскитъ прѣговори.

Науенъ. Прѣговоритъ между Холандия и германия, относно възобновяването на търговския договоръ, доведоха до благоприятни резултати.

Потопени холандски параходи.

Берлинъ. Вѣстникъ „Морнингъ Постъ“ узнава отъ Мадридъ, че отъ започването на подводната война до сега сж потопени 79 холандски парахода, съ обща вѣстностъ 160000 тона.

Хроника

Високо отличие. Негово Величество Царя на България е наградилъ лично Австро-унгарския офицеръ за свързка при 3-а Отдѣлна Армия Ротмистръ рафъ Лонай съ народния орденъ „За военна заслуга“ III степенъ, на пия, съ военно отличие и брилянти Награждаването съ това високо военно отличие на оберъ офицеръ е единъ рѣдкъ случай, и намъ е особно приятно, че пръвъ кавалеръ на тоя орденъ „за заслуга 3-а степенъ съ брилянти“ е симпатичния I рафъ Лонай. Височашето отличие изразъ на Монарше внимание къмъ личността на Ротмистръ Лонай, е напълно заслужено за положениа трудъ, енергия и усилие отъ I рафа при подържане най-добри съюзнически връзки между Австро-унгарската и българска войски.

Редакцията отъ своя страна изказва сърдечни честитавания на Ротмистръ Лонай по случай награждаването му отъ Царя на България съ високото бо. по отличие.

Добруджанци къмъ министръ на просвѣтата. На 24 того, св. Кирилъ и Методи, министръ на просвѣтата е билъ телеграфически поздравенъ отъ всички черковно-училищни настоятелства въ Добруджа.

Министръ Пеневъ къмъ бабадагчени. Въ отговоръ на поздравителната телеграма на пръдседателя на черковно-училищното настоятелство въ бабадагъ по случай празника на просвѣтата, министръ Пеневъ му е отговорилъ:

„Благодаря Вамъ и на всички отъ името, на които ме поздравявате до случай празнуването паметта на св. братя Кирилъ и Методи. I дѣте увѣрени, че българското правителство не прѣстава да се грижи за присъединяването къмъ цялокупното отечество на: Валина чисто български нашъ роденъ край, който съ Божата воля заедно съ братята отъ другитъ краища на свободното отечество ежегодно ще празнува и съ пѣсни ще възпрѣва паметта на светитъ просвѣтители, славата на героитъ освободители, храбростта на българската армия и мъдростта на не ния Върховенъ Вождъ.“ „Оздравъ и бла опожелания за учители, ученици и всички добруджанци.

Министръ на народното просвѣщение — Пеневъ.

Павахида на гроба на майоръ Векилски. На 22 того въ гр. Тулча, по инициативата на I българско съюзно колоездячно дружество въ София, пръдставявано отъ специално изпратения делегатъ Г. Н. Георгиевъ, пръдседател на дружеството, е била отслужена

паната на храбри майоръ Георги Вехидски, бивш войвода на колоездачния съюз въ България и въ 34 съюзни колоездачи, войници отъ сборната колоездачна рота при I конна дивизия, паднали за свободата на Добруджа, присъствували представители на военно-гражданските власти, по единъ взводъ отъ конно артилерийското отделение и сборната колоездачна рота, учащата се младежи и множество почитатели на покойния. Следъ паната, г. Георгиевъ положи на гроба на майора два вѣнеца, донесени отъ София, едина отъ името на софийските съюзни колоездачи, а другия отъ офицеритъ и войницитъ отъ колоездачната рота при I конна дивизия и пронасяхъ една прощувствена рѣчь.

Чрезъ насъ, г. Георгиевъ благодари отъ името на софийските съюзни колоездачи на всички военни и граждански лица, които му съдѣйствували за по-тържественото отслужване на паната и съ присъствието си почели паметта на загиналитъ за свободата на Добруджа съюзни колоездачи — майоръ Вехидски и 34 войници отъ сборната колоездачна рота.

Умоляватъ се г. абонатитъ на в. „Добруджа“ при подпомагане на абоната и промяна на адреситъ си, НЕПРЪВЪВНО да съобщаватъ и № на отпечатаното, на което са напечатани адреситъ нѣ.

Щедри дарители. Братя Проданови отъ гр. Тулча, собственици на кожарски фабрики въ Тулча и Букурещъ, едни отлични българи, които ромънското правителство бѣ отвлѣкло и интернирало въ Молдова, са направили напоследѣтъ посредствомъ българския пълномощникъ при военното управление въ Букурещъ, слѣднитъ дарения: 5,000 л. за българския червенъ кръстъ, 3,000 за сирацитъ отъ войната и 20,000 лева за фонда на инвалидни домъ.

Редакцията търси ПИСАРЬ или ПИСАРКА орѣшу добро възнаграждение.

Нѣмъ нѣмнитъ случайни сътрудници. Редакцията моли онеми случайни сътрудници предварително да си онематъ прѣписи отъ изпращанитъ имъ отатим, дописки и кореспонденции, защото ти нѣма онемическа възможностъ да поврѣща тия, които не се помѣстватъ въ вѣстника. нито пъкъ можа да отговори войнику, кой работи нѣма да се печататъ и защо. Този заведенъ редъ редакцията спазва безъ изключение.

Четете вѣстникъ „Добруджа“
защитникъ на добруджанската кауза

АНКЕТА

Върху реквизициитъ, конфискациитъ, ограбванята, разрушенята и ожожаряванята, извършени върху частната собственост въ Добруджа отъ ромънските власти и войски презъ сегашната война.

	реквизици отъ документи	Реквизици безъ документи	Ограбвания и ожожарявания	Всичко
Нугунска околия				
с. Голѣмъ Гарванъ	21.800.	17.200.	—	38.500—
с. Малѣмъ Гарванъ	7.750.	56.281.80.	—	64.041.80—
гр. Островъ (допълнително)	—	—	155.900.	155.900—
Нюстенджанска околия				
с. Паласъ (допълнително)	—	—	61.900.	61.900—
с. Горнѣо Чамурий	76.968.	56.720.	295.700.	429.388—

(Слѣдва).

БИБЛИОТЕКА „ДОБРУДЖА“
Издава Народно спомогат. фондъ „Добруджа“.

Излизха отъ печатъ и се пускатъ въ продажба слѣднитъ книги:

№ 1. Историческитъ права на България върху Добруджа отъ Миланъ Марковъ. Цѣна 2 лева.

№ 2. Добруджа и нашето възраждане — (Культурно-исторически издирвания) отъ С. Чилингировъ. Цѣна 5 лева.

№ 3. Нюстенджанското пристанище отъ Д-ръ Ив. Пенковъ. Цѣна 1.50 лева.

№ 4. Мемора на Добруджанци, съ една фотографическа снимка, отъ Централния Добруджански Народенъ Съвѣтъ. Цѣна 1.50 лева.

№ 5. Ромънскитъ жестокости надъ отвлѣченото добруджанско население въ Молдова, I свѣтъ. По официални ромънски документи и лични изповѣди съ една факсимиле и една фотографическа снимка. Отъ Драгомиръ Пачовъ и Данаилъ В. Кацевъ. Цѣна 2.20 лева.

Всички поръчки да се изпращатъ до Библиотека Добруджа, ул. Гурко № 16. Телефонъ № 368 и дружество Курьеръ—София.

На книжари-отстъпка по споразумение. Намера се при всички вѣстникарски агенции и книжари въ Царството.

Въ Тулча—при книжарницитъ Кр. Дончевъ и Дим. Малоскиятски.

Въ Бабадагъ—въ книжарница ф. „Добруджа“.

ДОСТАВЯМЪ ФРАНКО БАБАДАГЪ ИЛИ КОЯ И ДА Е ДРУГА ГАРА ВЪ ЦАРСТВОТО ПЪРВОКАЧЕСТВЕНЪ ПЧЕЛЕНЪ ВОСЪКЪ, IODUM PURUM и **Мюрдесеникъ** (чанакъ-сарк) за грънциаре. Запатване до **ИВАНЪ ЖЕКОВЪ** търговецъ—Бабадагъ.

МАРТИРОЛОГЪ НА ИЗБИТИИ И ЗАГИНАЛИИ ВЪ МОЛДОВА ОТВЛѣЧЕНИ ДОБРУДЖАНЦИ

• 11.

№ по редъ	Име и прѣзвие на загиналия	Отъ гдѣ е родомъ	Околия	Възраст	Смѣйно по-ложение	Колко деца има	Занятие	На коя дата презъ 1916 г. е билъ отвлѣченъ	Гдѣ е загиналъ
353	Стоянъ Желевъ	с. Кадиево	Добричка	50	жененъ	—	земледелецъ	9/VIII	с. Равсележи
354	Тодоръ Жеконъ	"	"	47	"	—	"	"	с. Трифежи
355	Митю Георгиевъ	"	"	42	"	—	"	"	"
356	Стоянъ Гунѣвъ	"	"	50	"	—	"	6	с. Рангележи
357	Василъ Станевъ	"	"	50	"	—	"	6	"
358	Рахимъ Шерифовъ	"	"	37	"	—	"	"	с. Виволари
359	Хасанъ Шерифовъ	"	"	28	"	—	"	"	"
360	Мехмедъ Белсеровъ	"	"	72	"	—	"	"	Галацъ
361	Ибраимъ Мандажи Салиевъ	"	"	27	"	—	"	"	Виволари
362	Христо Деветановъ	"	"	55	"	6	учителъ	14	Русе
363	Радъ Добревъ	с. Арнаутковцу	"	40	"	3	земледелецъ	"	с. Трифежи
364	Петко Богоевъ	"	"	47	"	3	"	"	"
365	Добри Тодоровъ	"	"	57	"	7	"	"	"
366	Лазаръ Петковъ	"	"	72	"	3	"	"	Галацъ
367	Али Хисеменовъ	"	"	22	не жененъ	—	"	"	Виволари
368	Хасанъ Кукъ Халиловъ	"	"	42	жененъ	—	"	6	"
369	Андрей Михалевъ	"	"	27	"	1	"	"	"
370	Вълчанъ Тачевъ	с. Пчеларово	"	70	"	7	"	"	"
371	Добри Вълчановъ	"	"	32	"	4	"	"	Рангележ. Бот.
372	Василъ Михайловъ	"	"	18	не	—	"	"	"
373	Петко Михайловъ	"	"	16	"	—	"	"	"
374	Георги Георгиевъ	"	"	30	жененъ	3	"	"	"
375	Рафайлъ Тодоровъ	"	"	35	"	4	"	"	Елѣжони
376	Косю Тодоровъ	"	"	33	"	3	"	"	с. Рангележи
377	Османъ Добревъ	"	"	50	"	5	"	"	"
378	Евстахий Х. Олаковъ	"	"	71	"	6	"	"	"
379	Димитръ Христоу	"	"	15	—	—	"	"	"
380	Демиръ Уа. Стояновъ	"	"	55	жененъ	9	"	"	"
381	Димитръ Стойновъ	"	"	60	"	8	"	"	"
382	Газю Димитровъ	"	"	15	не	—	"	"	"
383	Куню Стойковъ	"	"	75	жененъ	5	"	"	"